

Interaktivita a sprievodné programy pre návštevníka

Interaktivita vo výstave

- ❖ Manipulácia so zbierkovými predmetmi alebo kópiami, modelmi, faksimilami
- ❖ Využitie IT vo výstavách (audio a audiovizuálne prezentácie, informačné kiosky)
- ❖ Aktívne formy osvojovania obsahu výstavy (tvorivá dielňa, problémové učenie, hra)
- ❖ Prehliadka výstavy ako dialóg s lektorom
- ❖ Vytvorenie osobného katalógu návštevníka

Využitie IT technológií vo výstave:

- ❖ Oživuje pozornosť návštevníka, pôsobí ako aktivizačný prvok a stimuluje jeho kreativitu pri práci s informáciami
- ❖ Umožňuje sprostredkovať veľké množstvo informácií rôzneho druhu (zvukové, obrazové, textové atď.) na jednom mieste, v ľubovoľnom slede za sebou
- ❖ Môže redukovať vo výstave dlhé a často nudné texty tradične umiestnené na paneloch, umožňuje, aby si návštevník sám volil rozsah pripravených informácií podľa svojho založenia a záujmu. Na paneloch môže zostať len základná stručná informácia – kostra
- ❖ Vyhovuje vžitému spôsobu komunikácie súčasnej populácie prostredníctvom IT

Využitie IT technológií vo výstave:

- ❖ Audio a audiovizuálne prvky (dig. fotografia, nahrávky, film...)
- ❖ Audiovizuálne rekonštrukcie (inštruktážne snímky), dokumentárneho charakteru
- ❖ Informačný kiosk ako digitálny depozitár

Technické prostriedky komunikácie

- ❖ audioguide, mobilné telefóny (tablety), internet a wifi, QR kódy (RFID - Radio Frequency Identification), virtuálne prehliadky

- ❖ <http://www.nm.cz/virtualni/nova/virtualni-prohlidka.html>

- ❖ <http://www.esbirky.cz/>

Aktívne formy osvojovania obsahu výstavy

- ❖ Tvorivé dielne, hra, animácia - návštevník aktívne dospieva k novému poznatku (sprievodné programy k výstavám)

Sprievodné programy

– úvod do múzejnej pedagogiky

Vzdelávanie:

- Formálne – vo vzdelávacích inštitúciách, legislatívne vymedzené
- Neformálne – mimo vzdelávací systém prostredníctvom rôznych inštitúcií
- Informálne – súčasť celoživotného vzdelávania jedincov, samostatné (neinštitucionalizované)

Sprievodné programy

– úvod do múzejnej pedagogiky

- ❖ Pedagogika – zahŕňa vzdelávanie a výchovu, vplýva na formovanie vlastností, psychických procesov a schopností jedincov
- ❖ Didaktika – zaoberá sa teóriou vyučovania: **Názornosť** – pomôcky pre lepšiu predstavu; **Sústavnosť** – pravidelnosť, systematickosť; **Primeranosť** – podľa veku, vzdelania, sociálnej skupiny; **Dostupnosť** – fyzické hľadisko

Sprievodné programy

– úvod do múzejnej pedagogiky

- ❖ Edukácia – proces zámerného pôsobenia na osobnosť jedinca s cieľom dosiahnuť pozitívne zmeny v jeho vývoji; interakcia medzi žiakom a pedagógom
- ❖ faktory ovplyvňujúce edukáciu: prostredie, záujem, prispôsobenie veku poslucháčov, motivácia, program, čas, región pôvodu, sociálna skupina, prvý dojem...

Sprievodné programy

– úvod do múzejnej pedagogiky

- ❖ Múzejná a galerijná pedagogika - vedecká disciplína zaoberajúca sa múzejnou edukáciou, využíva múzeá a ich zbierky za účelom edukácie
- ❖ Múzejná edukácia – zámerné, sústavné, cieľavedomé pôsobenie na človeka, realizuje sa pôsobením múzejného pedagóga na jedinca, dôležité je prostredie, kde sa realizuje

Sprievodné programy – úvod do múzejnej pedagogiky

Profesie v múzejnej pedagogike

- ❖ Edukátor – „ten, kto vzdeláva“, všeobecný termín
- ❖ Múzejný pedagóg – zaoberá sa edukáciou v múzejnom prostredí
- ❖ Múzejný lektor – vždy interakcia s návštevníkom, realizuje sprievodné programy
- ❖ Galerijný animátor – dokresľuje výstavu; podobne ako múzejný lektor

Sprievodné programy

– úvod do múzejnej pedagogiky

- ❖ Aktívne zapojenie návštevníka do výstavy, expozície – zvýšenie zážitku - jeden zo základných účinných nástrojov múzejnej komunikácie
- ❖ Cieľom múzejno-pedagogických aktivít: aby návštevníci rozumeli „reči“ predmetov a dokázali oceniť ich hodnotu

Sprievodné programy

– úvod do múzejnej pedagogiky

- ❖ priamy kontakt múzejných pracovníkov s návštevníkmi
- ❖ kombinácia vzdelávania a zábavy, tzv. edutainment
- ❖ Špeciálne vytvárame programy podľa vekových skupín (deti, mládež a dospelých: osoby v produktívnom veku a seniori)
- ❖ Detské múzeum (interaktivita, modely, animácie)

Sprievodné programy – úvod do múzejnej pedagogiky

❖ Základné formy vzdelávania:

1. Výchova umením (art education) – zamerané na výtvarné umenie, jeho pochopenie a vplyvy na náš život
2. Oživená história (living history) – hlavne animačné programy v interiéroch pamiatkových objektov, cieľom je vychovať k pozitívnemu vzťahu ku kultúrno-historickému dedičstvu, program súvisí s konkrétnou históriou, objektom...
3. Objektové učenie – využíva múzejné zbierky

Sprievodné programy – prístupy

- ❖ Inštalácia: staticky inštalované zbierkové predmety formou expozícií a výstav - v súčasnosti považované za nedostatočné
- ❖ Animácia: zbierkové predmety a priestory umožňujú ich predvedenie návštevníkom (napr. ukážka tkania, hrnčiarstva...), výrazné oživenie prezentácie
- ❖ Inscenácia: rekonštrukcia určitej (historickej) udalosti, príbehu do inscenácie (dobývanie hradu...)

Sprievodné programy – múzejná edukácia

- ❖ Priama – fyzicky prítomný edukátor/facilitátor, účinnejšia
 - ❖ Nepriama – prostredníctvom didaktických prvkov v expozícii
-
1. Smeruje výhradne k napĺňaniu cieľov školy a školských osnov, zb. predmet = didaktická pomôcka
 2. Napĺňa zameranie múzea – vychádza z expozície, zb. predmet; prenos odborných poznatkov, propagácia činnosti múzea

Základy koncepcie múzejnej pedagogiky

- ❖ Podnecovanie zážitkov návštevníkov
- ❖ Interakcia s múzejnými objektmi/predmetmi
- ❖ Vlastné skúmanie
- ❖ Rozvoj a podpora umeleckej, vedeckej, technickej a inej kreativity
- ❖ Systematická spolupráca so školami

Formy múzejnej pedagogiky

- ❖ Sprievodné programy
- ❖ Špecifické druhy výstav (napr. knižná Bibiana, detské múzeá...)
- ❖ Tvorivé dielne
- ❖ Animačné programy
- ❖ Vzdelávacie programy, prednášky, besedy
- ❖ Projekty dlhodobej spolupráce so školami
- ❖ Pracovné listy

Fázy realizácie múzejnej pedagogiky

- ❖ Pred návštevou – príprava programov, prispôbiť vzdelávacie obsahy charakteru múzea, publiku, vytvoriť si kontakty so školami...
- ❖ Počas návštevy – využitie didaktiky, aktivity nadväzujú na múzejnú prezentáciu, rozvoj komunikácie
- ❖ Po návšteve – celkové zhodnotenie aktivít, sebareflexia, ďalšie vzdelávanie múzejných pracovníkov, dokumentácia programov

Sprievodné informácie a programy vo výstavách

- ❖ Môžu doplniť informácie poskytované základnými prezentačnými prostriedkami – exponátmi (ich popisiek či výstavných textov)
- ❖ Môžu lepšie sprostredkovať alebo ozrejmiť ťažšie vyjadriteľné vzájomné väzby medzi exponátmi, ich funkcie a použitie
- ❖ Môžu sprostredkovať prezentovaný jav menšinovým skupinám návštevníkov (deti, špecialisti, handicapovaní)

Sprievodné informácie a programy vo výstavách

- ❖ Živý sprievodca – rozšírené informácie, upozorní na významný exponát (sčasti nahrádza audioguide)
- ❖ Demonštrátor – ľudia z „terénu“ alebo tí, ktorí si osvojili techniku
- ❖ Komentované prehliadky – (kurátori, autori výstavy)

Sprievodné informácie a programy vo výstavách

- ❖ Tlačенý sprievodcovia a katalógy

